

Programa No. 049 – GÉNESIS 39:4 - 40:1

Ñawpajman rispallapuni munasqa kawsaqey

Kaypi reparasunchej tukuy imakunatachus Joseqa ruwarqa Potifarpa wasimpi chayta, paytaqa Dios yanaparqapuni, allin kanman ninanchej pay chaypi kasqanmanta pachaqa tukuy imapipis allimpuni rerqa nispa. Chaywampis mana jinachu karka. Kawsayqa manataj tukuy imapipis allillampunitajchu kashan. Diosta qhatej runapajqa kanqapuni llakiykuna, chay llakiytaj Josetapis qhatirillantaj. Qallarisunchej Vs. 4 chayta ñawirispa. Nin kayjinata:

Ajinamanta Joseqa patronninwan mayta munachikorqa. Chaymantaqa Potifar, payta yanapanampaj Joseta churarqa mayordomomanta tukuy kapuyninmanta, wasimpi kajkunamantawan cuentayoj kanampaj. Génesis 39:4.

Joséqa allinta kawsakusqanrayku allimpaj qawasqa kasqa, chayraykutaj payqa Potifarpa tukuy ima kapuyninta qhawanampaj churasqa kasqa. Potifarqa Josepi atienekusqanrayku payman tukuy imanta qhawanampaj jaywaykusqa. Chayrayku paymanta astawan qhanallapuni, ñawirispa Vs. 5-6 chaypi nin:

Potifarqa wasinta, tukuy imasninta ima qhawanampaj Joseta churarqa. Tata Diosqa chaymantapacha bendecerqa Potifarta Josenejta, wasimpitaj, jinallataj chajrasnimpipis. ⁶Ajinata Potifarqa tukuy imasninta Josejpa makisninman saqerqa; chayrayku payqa manaña ima ruwanasninmantapis allinta dakoichu; imatachus mikhunallanmanta dakoichu. Joseqa k'acha wayna, sumajtaj karka. Génesis 39:5-6.

Potifarqa Josepi allintapuni atienekusqanrayku paymantaqa mana ima cuentatapis mañarqachu. Chaywampis Joseqa waynuchullaraj karka, jinapis kay kuraj kamachejqay paypi atienekusqa, nillataj waj yanapajtapis churasqankuchu imaraykuchus Joséj kawsayninta allimpaj qhawaspa paypi sumajta atienekuspataj allimpajpuni qhawarqanku. Astawampis Potifarqa mesapi tiyaykuspa mikhunallanmantaña llakikorka. Tukuy ima ruwananmantataj qonqaporqa kay waynuchupi atienekusqanrayku. Chay tukuywampis Vs. 7 ñawirijtinchejqay chaymanta jaqayman wajinaman tukun.

Chayrayku Potifarpa warmin qhepa p'unchaykunaman Joseta munapayaspa, uj kuti nerqa: Jamuy, noqawan puñuykunki, nispa. Génesis 39:7.

Potifarqa wasimpi tukuy ima kajta Joseman entregasqa, chaypi kay waynuchu llank'ashajtintaj Potifarpa warmenqa Joseta mana allin ñawiwana qhawashasqa, payta umanta muyuchiya munaspa, imaraykuchus chaypacha Joseqa karqa allin k'acha waynuchu. Potifartaj chaypacha ichachus ñapis machu runaña kanman karqa, imaraykuchus chay tiempopeqa kuraj tatakuna sipaskunawan casarakuyman yachasqa karqanku. Chayrayku Potifarpa warmenqa Joseta allin k'acha waynuchitota rikuspa sonqonta suwayta munan, chaypajtaj ñawirisunchej Vs. 8-9 chaypi nin:

Joserí mana munarqachu, nerqataj: Patronneyqa niwan noqa tukuy imasninmanta cuentayoj kanayta; noqa kaypi kashajteyqa, mana imamantapis llakikunanchu tiyan. ⁹Kay wasipeqa mana pipis imata ruwananchu tiyan, manachayqa noqalla cuentayoj kani. Chayrayku patronneyqa niwan tukuy kapuyninmanta dueño jina kanayta. Qanllamanta mana ima ruwanaychu tiyan, imaraykuchus qanqa warmin kanki, chayrayku. Ajinaqa, imaynatataj noqa ruwasaj kasqa chay millaytari, juchallikusajtaj Diospa contrampiri? nispa. Génesis 39:8-9.

Kaypi reparasqanchejman jina Joseqa Tata Diosta sirvishan, juchaman tanqasqa kashaspapis payqa Tata Diosmanta mana qonqapushanchu. Egiptoman chayajtin chaypeqa anchataj lanti yupaychaykuna karqa babiloniapi jina, chay chawpipi kaspapis payqa Diospa wawan jinallapuni kawsakorqa, allimpaj qhawasqataj karqa. Potifarpa warmin juchaman urmachiya munarqa chaypis Joseqa chayta qhesacharqa. Nerqataj chay warmita; Potifarqa tukuy kapuynintaman dueño jina qhawanayta niwan mana qanmantawanchu nispa. Payqa Tata Dioswan karpa manapuni atipachikorqachu, waynuchu karqa chaypis juchamanta ayqerqa, imaraykuchus payqa yacharqa casarasqa warmeqa imaynachu kawsakunanmanta.

Casarakuytaqa Tata Dioslla rikhuricherqa tukuy runakunapaj, uj qhari manachayri warmi chejniyta qallarín casarakusqanta chayqa niyta munan Tata Diostapis chejnishanman jina. **Munasqa kawsaqe** pillapis t'aqakuyta munanan mana chayri wasanchayta munan chayqa, Diospa contrampipuni kashan. Chayta sut'ita reparanchej pikunacha t'aqanakunku chaykunapi, qharichus warmichus wasanchanakunku chayraykutaj t'aqanakuyman chayanku. Kay jina kawsayqa sapa kuti kashallampuni kay llajtanchejpi. Josetajri chay millay juchata mana kasorqachu, astawampis Diospi tukuy sonqo atienekorqa. Kunanqa kawsaj Diosta qhatikusqanrayku imamantaj urman chayta yachananchejpaj ñawirisunchej Vs. 10 chaypi nin:

Chaywampis chay warmeqa sapa p'unchay Joseta parlapayaj paywan puñuykunanta yuyaspa, payllawan ima ratopis kananta munaspa; Josetajrí mana uyarejllapis tukoichu. Génesis 39:10.

Potifarqa Faraompa kuraj kaj oficialnin jina kaspa, wasinman unayña mana chayapusqachu, ichachus payqa llosej yaykoj karqa wasimantaqa. Chaykamataj Potifarpa warminqa mana ujkutillatachu juchaman urmachiya munarqa josetaqa, manachayqa sapa kuti, sapa p'unchay. Josepajqa allin tentaciompuni karqa, chaywampis payqa manapuni urmarqachu. **Kawsaqey** qan t'ukuriwajchu imaynatachu chay warmeqa Josepaj phiñarikusqanta, wakinkuna ninku: warmeji phiñakuynenqa uj nina lawray infierno jina nispa. Munasqa kawsaqe kay warmeqa Joséj contranta oqharikonqa, chaymanta yachananchejpaj qhawarinachej Vs. 11-12 chaypi nin:

Uj p'unchay Joseqa wasiman yaykorqa, imachá ruwanasnín karqa, chayta ruwaj. Mana ima runapis chaynejpi kajta rikuspataj, warmeqa Joseta p'achanmanta jap'iykorqa: Puñuna, nispa. Josetajrí ch'urkirakuspa, chay p'achanta chay warmeji makimpi saqerpariytawan, jawaman ayqerikaporqa. Génesis 39:11-12.

Joséqa maychus ruwananta imatapis ruwarqa, ichachus kunan p'unchaykunapis chayjinata kawsakojkunaqa pisilla kanku, chaymantataj Potifarqa warmenqa maytapuni phiñakusqa, ñawirisunchej Vs. 13-16 chaypi nin:

Chay warmeqa makimpi p'acha jap'irisqa rikukuspa, waj kamachisninta wajyarqa: Qankuna rikunkichej: Qosayqa kay hebreota pusamusqa noqanchejmanta alqochakunawanchejpaj. Noqa wasipi kashajtiy, yaykumun, noqawantaj puñuyta munan; chayrayku jatunmanta qhaparikorqani. ¹⁵***Paytaj tukuy kallpaywan jatunmanta qhaparikusqayta uyarispa, jawaman ima jina ayqen, p'achantapis saqerparispa, nispa.***

¹⁶***Chaymanta chay warmeqa Josepa p'achanta jallch'arqa qosan chayamunankama. Génesis 39:13-16.***

Kaypeqa Potifarwan warminwan mana allinpichu kashan, warmeqa mana allintachu Josemanta parlan, nintaj: Hebreo runata apamunku noqamanta alqochakunampaj nispa. Chaywampis Joseqa mana juchayojchu karqa, aswampis warmipuni juchayoj karqa ñawpajmanta pacha, Potifarqa ichachus chay tukuyta ñawpajmanta pachaña reparanman karqa, warmintajri

llullakunapaj churasqa karqa, llullakuspataj qosanman imaymanata willarqa. Waynuchu Joseqa 17 watasniyoj chaypi paykunawan kashan, warmitaj llulla cuentosninwan qosanman willan, ashkha runakunaj ñawpaqempi Josej contranta willakun, chaykama qosanka karupi, payqa sumajta wakichikushan qosanman llullakuspa willanampaj. Kunanqa ñawirisunchej imaynatachus kay llulla warmeqa qosanman willanqa chayta, Vs. 17-19 chaypi nin:

Chayamojtin, kikillantataj Potifarman willarqa: Chay hebreo kamachi pusamusqaykeqa cuartoymán yaykumun noqawan puñuyta munaspa, honrayta t'akayta munaspa.¹⁸ Jatunmanta tukuy kallpaywan qhaparejtiytaj, uj ima jina jawaman ayqen, p'achantapis saqerparispa.¹⁹ Ajinata kamachiykeqa noqata ruwawan, nispa. Jinamanta Potifarqa Josepaj maytapuni phiñakorqa, chay jinata warmin willajtin. Génesis 39:17-19.

Potifarqa warmimpa llullakuspa willasqanta creen, chaywampis manarajpuni sumajta entiendeyta atinchejrajchu kay runamanta, payqa oficial Faraompaj soldadosninmanta karqa, chaywampis manasina allin qosachu kanman karqa, imaraykuchus warmimpa llullakuspa willasqanta creerqa, allin kanman kaypi t'ukurinanchej, ichachus Potifarpa warmenqa ñawpajmanta pachapuni payta wasanchanman karqa, chaymantaña Josetaqa qhawashanman karqa, chaywampis Joséj sonqontaqa mana sonqonta suwayta aterqachu kay warmeqa, chayraykutaj paypa contranta phiñakuspa llullakorqa, chaymanta imanintaj Potifar, chaypaj ñawirisunchej Vs. 20-21 nin:

Chantá Potifarqa Joseta jap'ichiytawan, carcelman wisq'acherqa, maypichus reypa presosnin kasharqanku, chayman. José carcelpi kashajtimpis, Tata Diosqa paywampuni karqa, tukuy imapi payta khuyaspa. Jinamanta Joseqa carcelta qhawajkunaj kurajninwanñataj munachikorqa. Génesis 39:20-21.

Joseqa mana suertiyoj ninku chayman rijch'akun. Payqa tatampaj munasqa wawan karqa tukuy colornoyoj p'achata churakorqa, chay p'achanta wawqesnin qhechuspa paytataj uj t'oqoman wijch'uykunku, chaymantataj Josetaqa waj runakunaman venderparinku egiptopi wata runa kanampaj.

Kunantaj allillan rishan llank'aynimpi, payqa allin waynuchu kasqanrayku kamachejta churaykunku, chaywampis Potifarpa warmenqa payta juchaman urmachiyta munan, payqa munarqapuni Josewan juchaman urmaykuyta, Josetajrí manapuni chayta kasurerqachu, kay warmitaj mana sonqonta suwayta atispa paypa contranta rimayta qallarera, asta karcelman wisk'achinankama

Kunanqa sumajta entiendenanchej tiyan Joseqa sumaj kamachej kashaspapis uj esclavo jinapuni karqa, Potifarpa warmintaj chaypi kashan uj patronan jina Joseqa mana paypa contranta imatapis niyta aterqachu, chayrayku warme tukuy ima nisqanqa uyarisqa kanan karqa, Josetajri mana imatapis niyta aterqachu, mana juchayoj kashaspapis payta juchachajtinkoqa juchachasqa kanan karqa, chay juchanta uyariytawantaj Potifarqa Joseta carcelman wisq'achin, maypichus Faraompaj presosnin karqanku chayman, ñawirinachej Vs. 22-23 chaypi nin:

Chayrayku chay runaqa Joseta churarqa carcelpi presosta qhawanampaj. Jinamanta payqa carcelpi tukuy imata sumajta kamacherqa, imaschus chay ukhupi ruwako, chaykunapi. ²³***Chayrayku carcelta qhawaj runaqa mana imamanta dakoichu José cuentayoj kashajtin, imaraykuchus Tata Dios paywan kasharqa tukuy ima ruwasqasnimpí allin rinampaj. Génesis 39:22-23.***

Kaypi reparanchej Joseqa allimpaj qhawasqa pichus chay cacelpi kuraj kamachej karqa chaypaj, yachanchej jina payqa allin k'acha waynuchupunitaj karqa, tukuy imata yachaj waynuchu karqa, pay allin runa karqa imaraykuchus Dios paywan kasharqa chayrayku, paytaqa sapa p'unchay Dios yanaparqa, kay tukuytaj reparachiwanchej Diosqa payta uj jatun yuyaywan qhawashasqanta.

Josetaj chayta reparakorqa, chaymantataj kusikorqa, imapis kachun ñawpajman risaj nispa kallpachakorqa, llakiykunaqa mana qhepaman kuticherqankuchu, ichachus ashkhas noqanchejmanta mana pay jinapunichu kawsakunchej, payqa llakiywan junt'a karqa, Tata Diostaj paytaqa yanaparqa, payqa yacharqa Dios paywan kashasqanta chayrayku mana iskarayanchu, yachallarqataj iskayrayayqa supaymanta jamusqanta. Kay waynuchoqa tukuy mana allin kawsayta atiparqa, chayqa yuyarichiwanchej Hebreos 12:11 nin: ***Mana mayqen castigopis chay ratoqa kusikunapaj jinachu, manachayqa llakikunapaj jina. Qhepamantajrí chay castigasqa kajkuna chaywan yachaqakuspa, allin kawsayta, cheqan kawsayta ima sumaj poqoyta jina oqharinku.***

Wakinkuna ninku runaqa ashkha valorniyoj kanchej nispa. Joséj kawsaynintaj mana chaytachu reparachiwanchej, supayqa imaymanamanta iskarayachiyta munawanchej, chayraykutaj ashkha runakunaña supaypa makinman urmanku, wakinkunatataj supayqa mana urmachiyta atinchu, Joseta jina. Jobtapis Apostol Pablota supayqa qhepaman kutirichiyta munarqa, manataj aterqachu, ajinata supayqa ashkha runakunata qhepaman kutichiyta munashan manataj

atishanchu, kaypi reparasqanchejman jinaqa José Potifarpa wasinmanta ayqekusqanqa allimpuni kashan, imaraykuchus Diosqa Josewampuni kasharqa. Kunanqa Diospa munayninchu kanman karqa José carcelpi kananqa? Arí chaymanta aswan qhepaman yacharisunchej.

Ajinamanta kay 39 t'aqaj tukukuyninman chayanchej, kunantaj 40 kaj t'aqatañataj yacharikusunchej. Kay reparasqanchejman jinaqa José carcelpi kashan chaypis, kawsaynimpeqa Diospa munaynin junt'akunan kashan, Chay tukuyta kay yachakuyninchejpi reparasunchej, chayrayku nerqanche Joséj awsaynenqa Señor Jesucristoj kawsayninwan rijch'akun, chaykunatataj kunan kikincharisunchej.

Joséqa kachasqa karqa wawqesninman, Señor Jesucristotaj kachasqa karqa chinkasqa ovejasman.

Joséqa chijnisqa karqa wawqesninapaj mana imallamanta, chaytataj Señor Jesucristo nin, chijniwanku mana imallamanta nispá.

Josétaqa venderparinku wawqesnin mana juchayoj kashajtin, Señor Jesúsapis vendesqallataj karqa ujnin wawqen-nejta.

Joséqa vendesqa karqa qolqerayku, Señor Jesucristopi vendesqallataj karqa qolqerayku.

Joséj wawqesninqa wañuchinankupaj qhawarqanku, Señor Jesucristotapis llajtanmanta runakuna wañuchinankupaj qhawarqanku, Diosmanta qhelqasqanin: *Paypata kajkunaman jamorqa, paykunatajri mana payta jap'ikorqankuchu.* Juan 1:11.

Josétaqa uj jujk'uman wijch'uykorqanku, pay wañunanta munaspa, Señor Jesucristotaj cruzpi chakatasqa wañuchirqnku qaqa jusk'man p'anparqanku

Joseqa chay jujk'umanta llosimorqa, Señor Jesúsapis kinsa p'unchaymanta kawsarimporqa.

Joséqa tatanta kasoj karqa, Señor Jesúsapis kkillantataj tatanta kasoj karqa, tukuy imata maychus kamachisqankuman jina ruwaspa, Mateo 3:17 nin: ***Jinallapi janaj pachamanta Dios nimorqa: Kaymin ancha munasqa Chureyqa. Paywan sonqo junt'asqa kani, nispá.***

Joséj tatanqa wawqesninta mask'ajta kacharqa, Diosmanta qhelqasqa niwanchej Señor Jesúspis tatampa munayninta junt'aj jamusqanta.

Joséj wawqesnenqa paymanta alqorakunku, payta rikuytawan nerqanku: kay jamushan mosqokodorsito nispa. Kikillantataj Señormantapis alqorakorqanku. Cruzpi chakatasqa kashajtin nerqanku, sichus Diospa wawan kanki chayqa uraykamay chay cruzmanta nispa. Mateo 27:40.

Joséj wawqesnenqa mana rikuyta munarqankuchu. Kikillantaj Señor Jesucristotapis. Mana rikuyta munarqankuchu

Joséj wawqesnenqa uj yuyayllaman yaykorqanku payta wañuchinankupaj. Kikillantataj Señor Jesucristota wañuchinankupajpis uj yuyayllaman yaykorqanku.

Joséj p'achantaqa tatanman kutichipunku yawarpuruta. Kikillantataj Señor Jesucristoj p'achawampis suerteta choqarqanku.

José Egiptoman vendesqa kasqanmanta mana pipis payta rikorqankuchu unay watasta. Señor Jesucristo nerqa Apostolesninman, ama noqataqa mask'awankichejchu kutimunaykama nispa.

Joséqa juchaman tanqasqa karqa supaynejta, atiparqataj chay tukuyta. Señor Jesucristopis juchaman tanqasqallataj karqa supaynejta, chaywampis atiparqapuni.

Joséqa chaymanta qhepaman tukuy chay Egipsio runakunata yarqhaymanta salvarqa. Señor Jesucristotaj tukuy kay pachamanta Salvador.

Ñaqetapi ñapis waturikorqanchejña Imaynapitaj Diospa munaynin kanman karqa José carcelman wijch'uqa kananri? Nispa. Qan yuyarikunki imaraykuchu chayman chayasqantaqa. Potifarqa ichachus mana creerqachu warmin willasqanta, creenmanchus karqa chayqa, chaypachita wañuchichinman karqa Josetaqa, chaywampis reparanchej ichachus paykunapura manallataj allintachu kawsakorqanku. Chayrayku Potifarqa ninman karqa Josetaqa carcelllaman churasunchej nispa. Chay tukuytaj Josepajqa allinnimpaj karqa. Ichachus qan tapukunki. Imaraykutaj chay tukuy Joséj allinnimpaj kanmanri? nispa, payqa vendesqa karqa, chaymanta juchachasqa, kunantaj carcelman wisq'asqa, chaychu Diospa munaynin

kanman? Diosmanta qhelqasqaman jinaqa Joseqa carcelpi kashan, Diospa munayninman jina junt'anampaj.

Nisunman; sichus José, mana chay mosqoykunata chay carcelpi kashaspa sut'inchamanchu karqa chayqa, chay carcelmanta llojsimuspa maymantaj pay rinman karqa? Ichachus wasinmampuni kutipunman karqa ichari. Faraompa mosqoyninta sut'inchampajtaj mana Joseqa kanmanchu karqa, ichachus egiptomantaqa karupi kashanman karqa. Chaywampis kay tukuypi Diospa munaynin ruwasqapuni karqa, paypa munaynin junt'asqa kanampaj. Carcelpi karqa uj jatun yuyaywan, chaymanta qhepaman kuraj kamachej karqa Egiptopi.

Joséqa allin chejnisqapuni karqa wawqesninnejta. Tukuy imamanta juchachasqa karqa, manataj imatapis kutichikorqachu. Señor Jesuspis mana juchayoj kashaspalla juchachasqa karqa, Pilatoj makinman chayacherqanku, imaynatachus Josetapis Potifarpa makinman chayachinku ajinata. Pilatoqa Jesús mana juchayoj kasqanta repararqa chayraykutaj jasut'ichellarqa. Chayraykutaj kay cinturión nisqaqa nerqa: *cheqamanta kayqa Diospa churin* nispa Marcos 15:39. Joseqa juchasapakuna chawpipi karqa, coperosmanta kuraj kamachejnintaj karqa. Yuyarikunkichu, Señor Jesucristopis juchasapakuna chawpipi cruzpi chakatasqa karqa. Ujnin juchachasqa karqa ujnintaj bendecisqa.

Munasqa kawsaqe, jesej kawsayninmanta astawan reparanapaj Ñawirinachej Génesis 40:1 nin:

Uj kuti reyman vinota jaywaj runa copero nisqa, jinallataj t'antata ruwaj runapis, Egiptomanta rey patronninkoj contranta sajrata ruwarqanku. Génesis 40:1.

Kunan kay imatataj niyta munawanchejri? Paykunaqa Egiptoman kuraj kamachejkunaj contrankupi oqharikorqanku, imaraykuchus Faraonqa allin sinchimanta kamachiyman yachasqa kasqa, t'antata ruwajqa imaynachu karqa mana chaymanta astawan sut'inchawanchejchu, ichachus payqa t'antata ruwashaspa ruphachillanman karqa. Ajinamanta ichapis Faraonlla jatunchakuspa t'antata ruwajtapis carcelman wisq'achin-man karqa. Kunan Coperokunaj kamachinkuri imapitaj pantanman karqari? Ichachus payqa copasta Faraonman sivishaspa p'akinman karqa, mana chaykunamanta sumajta sut'inchawanchejchu, imaraykupunichus paykunata carcelman wisk'achisqa kasqankuta. Chay iskayninku chay kikin carcelpi kashanku maypichus José kashan chaypi. Joseqa paykunawan kaspaspa Diospa

munayninman jinapuni imatapis ruwayta munashan, Proverbios 18:16 nin:
T'inka jaywarisqaqa tukuy punkusta kicharin, jinamanta pichus jaywarejtaqa kuraj kaj runaspa ñawpaqenkukama chayachin. Chayqa cheqapunitaj karqa Josewanqa. Payqa juchachasqa, jap'ichisqa karqa. Chayta reparanchej mana Diosqa jasut'iyta munaspachu chayta ruwasqanta. Diosqa jatun yuyaywampuni payta qhawarishan. Ari munasqa qheshwamasi kunanqa kaykamllaña kachu, k'aya watejmanta astawan yachakullasunpuni josej kawsayninmanta, tinkunakamallaña kachun